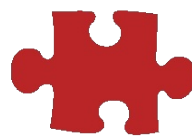

Jak na web pro neziskovky

Jan Dědič

ANNOJMK

Ve Vaňkovce 1, 602 00 Brno

+420 541 215 533, info@annojmk.cz, www.annojmk.cz

Jak na web pro neziskovky

Když se řekne „Tvorba webu“, laikovi se možná vybaví obraz programátora hrbícího se nad klávesnicí, který formou běžnému oku nesrozumitelného textu komplikovaně a zdlouhavě tvoří zakázku za spoustu peněz. Některé weby skutečně vyžadují hodně práce, protože jsou tvořeny celou škálou technologií. My ale většinou nepotřebujeme tak komplexní řešení, takže se spokojíme s mnohem jednoduššími způsoby.

1. Co vlastně chci?

Ač se to možná bude zdát čtenáři této příručky postavené na hlavu, tak nám správná odpověď na tuto otázku může ušetřit mnoho času, prostředků a nervů.

Peněz není nikdy nazbyt a proto je dobré neplatit za to, co nepotřebujeme a především neplatit za to, co je zdarma. Proto vůbec prvním, co potřebujete, je co nejpřesnější představa o tom, jak by měl vypadat výsledek. A představy typu „nějakou galerii“ a „nějaké upozornění na novinky“. Například: chci galerii, kde by byly všechny fotky na jedné stránce, kliknutím by se zvětšily a po stranách byly šipky umožňující přechod na předchozí a další. S takovým návrhem už se dá pracovat. Pak můžete začít hledat vyhovující řešení a vyhnete se překvapením uprostřed nasazování typu: „Aha, ale já čekal, že toto bude jinak“.

Cílem tohoto manuálu je mimo jiné pomoci vám vybrat to právě a dát vám potřebný impuls, abyste mohli rychle, snadno a přiměřeně vašim možnostem docílit kýženého výsledku.

Jednotlivé možnosti jsou řazené od nejsnazších po ty náročnější. S náročností ale rostou i možnosti, takže je potřeba zastavit se na nějakém vhodném kompromisu.

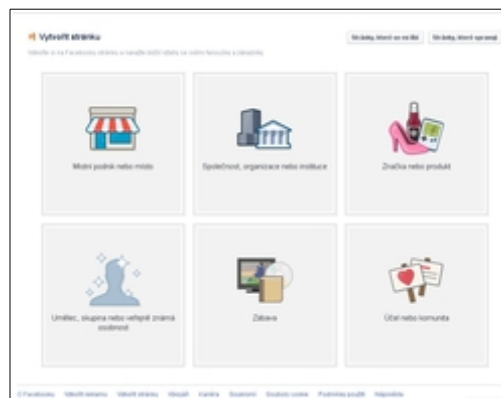
Facebook a spol.

1. Hodně projektů si vystačí s Facebookovou stránkou.
2. Vejdou se vám tam fotky, všechny důležité informace a samozřejmě novinky.
3. Z podstaty fungování mají všichni možnost komentovat vaši činnost (i když toto je samozřejmě možné zakázat) a v neposlední řadě „lajkovat“.
4. První výhodou je rychlost vytvoření. Na všechno jsou šablony, FB vás všim provede, připomene, co jste mohli zapomenout a samotné nahrávání obsahu můžete realizovat prostým přetažením souboru na svoji stránku.
5. Jménem této stránky můžete pak pohodlně zakládat i události, které se pozvaným automaticky zařadí do FB kalendáře na a pravidelně na sebe upozorňuje.
6. Tím že je FB sociální síť, tak se vaše nová stránka bude šířit v podstatě samovolně, přičemž samozřejmě můžete i zvát. Ve výchozím nastavení vám navíc budou chodit upozornění na aktivitu na vaší stránce a na e-mail týdenní souhrny.

Jak vytvořit *Stránku* na Facebooku

a. Vlevo v kategorii *Stránky* úplně dole je odkaz *Vytvořit stránku*.

b. Po kliknutí se vás FB dotáže na název a typ skupiny, v našem případě tedy *Společnost, organizace nebo instituce*.

Společnost, organizace nebo instituce

Přidejte se na Facebooku ke svým stoupencům.

Vyberte kategorii

Název společnosti

Kliknutím na **Začněte** souhlasíte s dokumentem [Podmínky používání Facebook Stránek](#).

Začněte

c. Zvolte kategorii, do které vaše činnost spadá a samozřejmě vyplňte i jméno.

d. Po potvrzení těchto základních přichází nepovinné údaje, které je možné přeskočit, nicméně je dobré je vyplnit – popis stránky (155 znaků), webové stránky (pokud je toto jen doplněk je klasickému webu) a stálou adresu (což je velice důležité, abyste na ni mohli odkazovat z internetu).

e. Dále můžete zvolit „profilovku“ vaší stránky (obrázek jak z počítače, tak odkaz na obrázek na internetu).

f. Dalším bodem je zcela neúčelné přidání k oblíbeným

g. a nakonec reklamní vložka Facebooku. Pak už se vám naskytne pohled na vaši čerstvě založenou stránku.

Práce teprve začíná. A Facebook vás v tom nenechá. Při prvním spuštění vás formou informačních bublin provede základním nastavením skupiny a jejím zprovozněním. Pak už můžete začít přidávat obsah. Doporučuji začít se záložkou *Informace* a co nejlépe ji vyplnit a potom kliknutím na symbol kamerky nad profilovou fotkou změnit *úvodní fotku*, která vaši stránce přidá další kousek osobitosti. Až budete hotovi s tímto, můžete začít zvát své přátele.

Tip: Facebookovou stránku je vhodné založit i pokud ji nehodláte používat samu o sobě třeba jako doplněk klasického webu.

Stránku zakládejte za svůj osobní účet. Facebook pak bude vaši novou skupinu sám šířit mezi vaše známé.

Blogy

„No jo, Fejs je super, ale neumí to, neumí tamto a vůbec, já chci pěkné odkazy, pozadí a nechci, aby mi do toho návštěvníci pindali.“ Tak pokud uvažujete takto, bude pro vás možná právě blogování tím pravým.

Na začátku jsme si řekli, že webové stránky lze dělat složitě, ale většinou to není nutné. Pokud nás tedy Facebook neoslovil, nemusíme se uchýlit rovnou k příslovečnému vymýšlení kola. Práci nám usnadní blogy.

1. Blog je nástroj, který umožní publikovat na webu všemožný obsah bez toho, aby autor musel ovládat tvorbu webových stránek jako takových.

2. Obvykle to funguje tak, že se registrujete u nějaké společnosti, která tyto služby nabízí, získáte zdarma doménu třetí úrovně

(vase_domena.domena_dodana_blogem.cz/.com/...), přičemž máte zpravidla na výběr několik domén druhé úrovně.

3. Především ale získáte přístup do klientské sekce, kde můžete tvořit obsah.

4. Samotná tvorba se velmi podobá psaní ve Wordu, jen je to všechno přizpůsobené tvorbě webové stránky.

5. Společně se podíváme na jeden z našich nejlepších – Webnode, který sklízí úspěch i v zahraničí.

6. U ostatních blogů probíhají příslušné kroky podobně,

zpravidla jsou oproti Webnodu trochu neohrabané.

Jak zprovoznit blog na Webnode

a. Hlavní strana vás uvítá barevným obrázkem a možná až překvapivě stručným přihlašovacím formulářem. Nedělejte si iluze, v dalších krocích si všechno vynahradíte :)

b. Nejdřív je třeba vybrat si druh blogu. Pravděpodobně nejde o žádné rozdělování do kast, ale čistě o praktické omezení ovládacích prvků, podle potřeb klienta. Běžný bloger opravdu nepotřebuje mít v rozhraní prvky pro tvorbu e-shopu, takže toto rozdělení spíš uvítáme.

c. Pokud nechcete nic extra velkého, klidně můžete zvolit i *Osobní stránky*.

d. Na další stránce budeme vybírat vzhled. Tady nám tvůrci systému vyšli vstříc a pokud najdete nějaký, který odpovídá zaměření vašich stránek, tak vám ušetří hodně času. Všechnen nově přidaný obsah se díky šablonám automaticky sladí se zbytkem a my nemusíme dělat práci navíc.

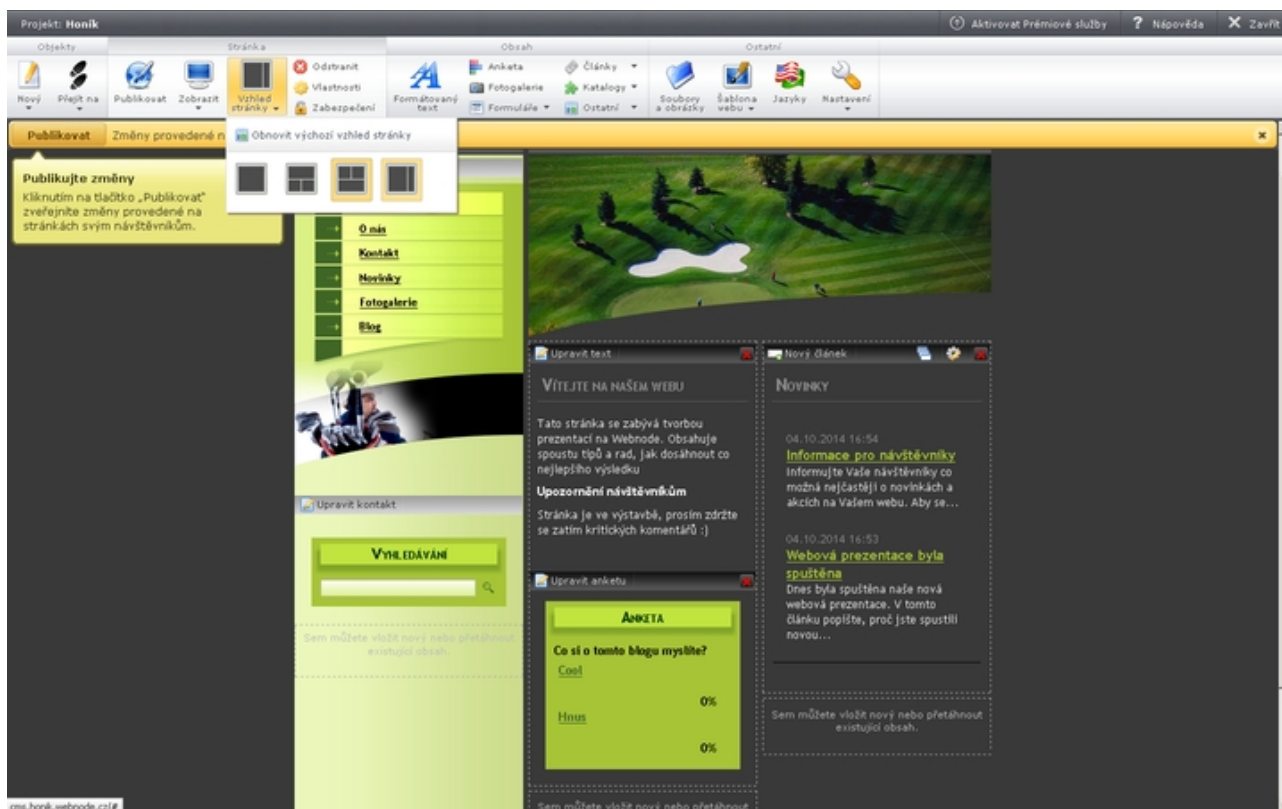
e. Nakonec ještě vyberete předpřipravené stránky, které hodláte zaplnit, ty se samy přidají do nabídek a obsahují základní kostru.

f. Výchozí texty jsou naučného charakteru, zpravidla vám objasní, co a proč by na této stránce mělo být, proč ji na svém webu potřebujete atd.

Na následujícím obrázku je ukázka rozhraní, ve kterém budete svoje stránky tvořit. Není třeba sáhodlouhého vysvětlování, většina prvků se vám vysvětlí sama. Zmíním se tedy jen o několika stěžejních věcech.

Významnou roli ve výsledné podobě webu hraje rozložení stránky. Zvyklosti jsou různé.

Některé stránky mají navigační panel na levé straně. Osobně bych tuto možnost doporučil z jednoduchého důvodu. V dnešní době převažují širokoúhlé monitory, které mají spoustu místa na šířku a jen málo na výšku. Proto když bude navigační panel nalevo, zbude nám stále dostatek prostoru pro obsah stránky nebo dokonce další panel napravo (ten se občas používá pro umístění novinek, malého fóra či shoutboardu nebo anket. Pokud se rozhodnete dát hlavní navigační panel nahoru, přijdete o část prostoru na výšku, kterého opravdu nemívají moitory nazbyt. Uživatelům s klasickým se ale bude prohlížet docela dobře.

g. Panely samotné můžete přehazovat tažením myši, texty editujete kliknutím na ně.

h. Vše je interaktivní a čeká to na váš vstup. Tím se Webnode pozitivně odlišuje od konkurence, kde často musíte rozložení měnit přes nepřehledné kontextové nabídky a vše je tak pomalejší a méně intuitivní.

i. Šablony jednotlivých stránek jsou poměrně zdařilé, s menšími úpravami je lze s úspěchem používat.

j. Velmi užitečný je panel *Novinky*, který je obzvláště praktický, protože už ve výchozím nastavení se v něm shromažďují informace o změnách, které jste na webu provedli. Pokud nechcete, aby zobrazoval úplně všechno, můžete pomocí nastavení tohoto panelu omezit rozsah zobrazovaných informací.

j. Za zvážení ovšem určitě stojí navigační panel, kde jsou prvky různě užitečné. Na rovinu si řekněme, že malé weby nepotřebují vyhledávání, ne všechny organizace využijí kalendář a podobně.

k. Zamyslete se nad tím, co potřebujete, co využijete a především, co využijí ti, kteří budou váš web navštěvovat a nepotřebných prvků se zbavte.

l. Pokud chcete přidat stránku, využijte tlačítka *Nový*. Tady vám opět Webnode usnadní práci, stačí si vybrat z dostupných šablon, kde jsou všechny potřebné zastoupené. Úpravy jsou pak minimální a

jde v podstatě jen o to, nahradit výchozí text a obrázky těmi vašimi.

m. Než se pustíte do střemhlavého přidávání obsahu, je třeba podotknout, že v neplacené variantě máte k dispozici pouze 100MB místa, což většinou bude postačovat, ale žádné extra rozsáhlé fotogalerie se vám sem nevejdou. Místo lze sice dokoupit, ale to bych uvažoval až jako poslední zoufalý krok, protože nedostatek místa můžete efektivně obejít využitím jiných internetových úložišť, jako jsou třeba *rajce.cz* nebo kterýkoliv filehosting – *uloz.to* a spol.

n. Stejně tak se nevyplatí – rozhodnete-li se koupit si líbivější doménu druhé úrovně (tedy *vase_domena.cz/.com*)– kupovat ji přímo od Webnode, účtují si docela tučnou přírážku a při ověřování dostupnosti mé domény dokonce prohlásili o zabrané doméně, že je volná.

o. Dalším velmi užitečným nástrojem je Editor obrázků. Umožňuje nám totiž přímo z rozhraní Webnode provádět základní úpravy všech zahrnutých obrázků. Lze změnit rozměry obrázků, oříznout je, převést na černobílé, otočit nebo použít efekt vyblednutí, případně změnit viditelnost a nechat tak obrázek „zapadnout“ do pozadí stránky.

p. Aby vaše stránky byly „googlitelné“, tedy aby vás ti, kteří vás chtějí najít, opravdu našli, je velmi vhodné věnovat se ještě části *Vlastnosti*. Čím více položek vyplníte a čím lépe budou odpovídat obsahu vašeho webu, tím snadnější bude vaše stránky najít pomocí vyhledávačů. Název a titulek mluví samy za sebe, klíčová slova jsou taková, podle kterých byste chtěli, aby vás bylo možné najít. Popis je kousek textu, který se zobrazí jako náhled pod výsledky vyhledávání. Tagy mají podobnou funkci, jako klíčová slova.

q. Poslední tlačítko, které nás bude zajímat je *Publikovat*. Webnode vám totiž umožňuje změny nejprve provést až je všechno hotovo, teprve je umístit na web. Vyhněte se tím problémy s částečnou aktualizací a rozporům v obsahu.

Redakční systémy

I když nám blogy dávají poměrně dost svobody, stále jsou věci, které nám neumožňují. Jsme zcela odkázáni na provozovatele blogu, což se nám ne vždy líbí, bez příplatku máme často omezený přenos dat, což vadí, chceme-li nahrávat hodně obsahu najednou. Pokud chcete pod svojí doménou provozovat e-mail či fórum, blogy nejsou pro vás. Stále ale není nutné nechat si web vytvořit specialistou. Na pomoc nám přijdou redakční systémy.

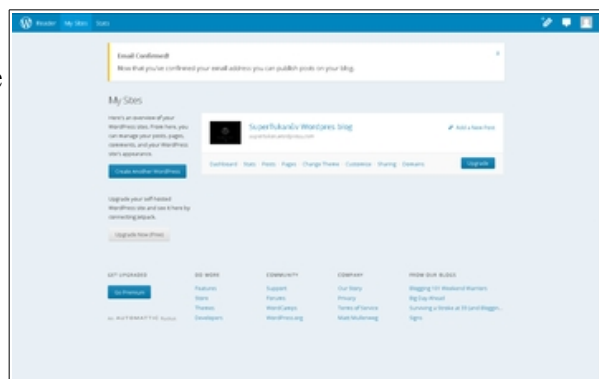
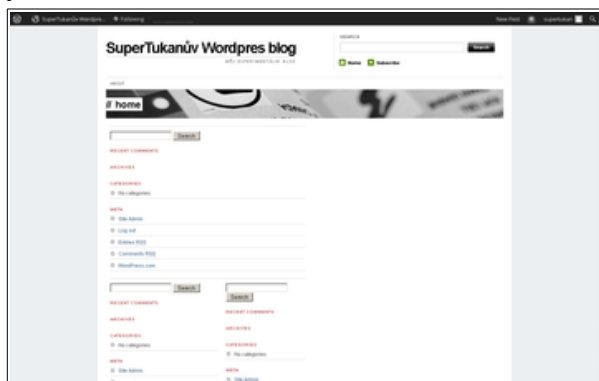
1. Redakční systémy jsou hotové balíky prostředků pro tvorbu webových stránek.

2. Hodně se podobají blogům, tedy alespoň co se uživatelské sekce týče. Stále tedy můžeme snadno a intuitivně tvořit obsah bez toho, abychom museli znát HTML a spol.

3. V podstatě dostanete šablony na všemožný obsah. Co přesně, to se liší kus od kusu, v případě třeba Drupalu můžete tvořit skoro cokoli.

4. Oproti blogům je ale nevýhoda, že si musíte mít webhosting, kam redakční systém umístíte, je třeba ho tam nahrát a nastavit. Řekl jsem nevýhoda, ale ve skutečnosti nejde o tak velký problém.

5. Hosting se dá získat celkem jednoduše a zdarma. Internet (a to i ten český) přímo přetéká společnostmi, které vám nabízejí služby umístění

vašich webových stránek. Ale stejně jako ve všech oblastech lidské činnosti jsou ti, co to dělají dobře a ti co to dělají špatně.

6. V našem případě budeme chtít, aby služby byly zdarma a aby nám webhosting práci co možná nejvíc usnadnil. Nejlepší by samozřejmě bylo, kdybychom dostali hotový a připravený redakční systém a zbylo na nás jen ho zaplnit.

7. První službou, která za nás „udělá práci“ je *wordpress.com*.

Postup založení blogu na Wordpress.com

a. Tento hosting vám připraví redakční systém Wordpress. Ten je velmi často používaný a úspěšný, je dostupný v desítkách jazyků.

b. Je velmi snadno přizpůsobitelný vašim potřebám pomocí nespočtu hotových vzhledů a pluginů.

c. Internet je také plný návodů jak Wordpress spravovat, rozšiřovat a jak řešit problémy, které mohou vyvstat, proto nebudu ani kopírovat ani vymýšlet kolo a odkázu vás na google, který vám potřebné návody určitě najde.

d. Wordpress.com je naneštěstí spíš poskytovatel blogů, protože kromě Wordpressu vám nenabídne nic dalšího. Proto ho uvádím jen jako snadný způsob, jak získat prostor, pokud chcete používat redakční systém Wordpress.

e. Návdavkem dostanete docela pěknou doménu druhé úrovně (vase_domena.wordpress.com).

Abyste mohli využívat všech benefitů další služby, kterou zmíním, budete potřebovat účet ve službě MojeID. MojeID je velmi praktická služba, kterou je výhodné mít zřízenou i pokud nepotřebujete hosting od Endory. V podstatě jde o to, že její zřizovatel si pomocí několika jednoduchých kroků ověří vaši identitu a poté může za vaše údaje ručit. V praxi to znamená, že když se registrujete (například v e-shopu nebo ve fóru), nemusíte vyplňovat své údaje ani ověřovat e-mail, vyberete jen možnost registrovat se pomocí mojeID, po přesměrování se do něj přihlásíte a potvrdíte zpřístupnění vybraných údajů. Tím je registrace hotova a vy můžete ihned začít využívat novou službu.

Službou, která za nás alespoň zavede redakční systém je český hosting Endora.cz. Tento hosting lze získat zdarma a nabídne nám vše, co potřebujeme a ještě něco navíc.

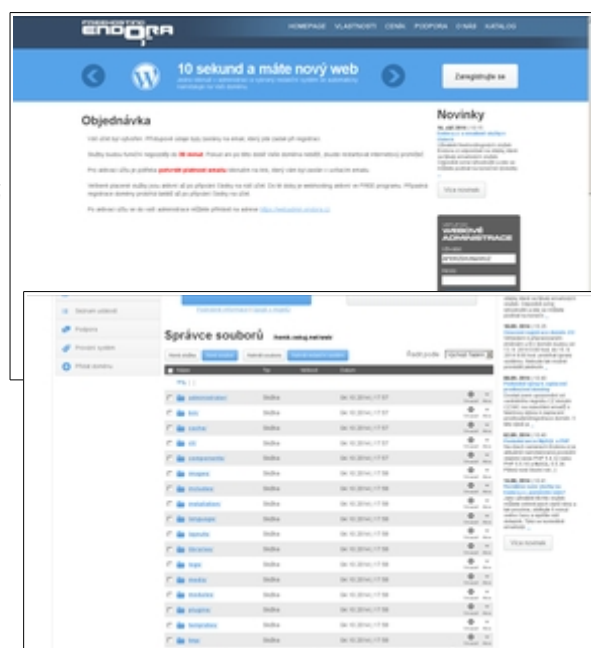
Jak založit hosting u společnosti Endora

1. Po registraci se dovíte, že ještě dalších 31 dní můžete hosting využívat zdarma, poté musíte zaplatit nebo v našem případě, ověřit svoji identitu pomocí mojeID. Pak už máte doživotně hosting zdarma.

2. Pro svůj web dostanete k dispozici 2 GB místa, což je až dost, pojme bez problémů i fotogalerii a sklad dokumentů.

3. Na webu budete sice muset hostit pár reklamních banerů, ale to není vzhledem ke kvalitě poskytnutých služeb vůbec špatné.

4. Endora udržuje vždy aktuální verze potřebných služeb, jako je PHP nebo MySQL.

5. Co nás ale zajímá nejvíc je to, že za nás šikovný nástroj v administraci nainstaluje jeden ze sedmi redakčních systémů.
6. Na výběr máme Wordpress, Drupal, Joomla a další.
7. Nainstalujete je tak, že v administraci na řádku s vaší doménou kliknete na *Aplikace* (ikonka ozubeného kolečka).
8. Poté vyberete, který redakční systém se má nainstalovat. Všechny jsou v češtině. Vyčkejte, než se nainstalují a potom se přesuňte na adresu administrace redakčního systému odkazem vlevo.
9. Nyní musíte provést nastavení redakčního systému. Jak nastavit ten či onen opět stejně jako v případě Wordpressu hledejte na internetu, kromě oficiálních stránek a návodů na nich existuje i mnoho návodů neoficiálních.
10. Většina práce od této chvíle bude probíhat v administraci redakčního systému. V administraci Endory si ještě můžete rozchodit e-mail nebo jeho přeměrování, což je rozhodně vítaný bonus, protože lépe vypadá, když je e-mail pod stejnou doménou, jako web.

Pokud z jakéhokoliv důvodu nechcete hostovat svůj web u Endory, zkuste Webzdarma. Jde o český freehosting, který sice nenabízí žádné převratné služby kromě hostingu, e-mailu k němu a domény třetí úrovně, ale je zdarma. Opět se na vašem webu bude muset zobrazovat reklama, ale dá se to přežít. Redakční systém si ale tentokrát budete muset nahrát sami. Není to nic moc těžkého.

Postup ručního zavedení redakčního systému do hostingu

- a. Stáhněte si z oficiálního (popř. českého) webu archiv se soubory,
- b. rozbalte je u sebe na počítači a přes FTP klienta (FileZilla, Total Commander – návody viz nápověda k hostingu – mohou se lišit hosting od hostingu) nahrajete soubory na web.
- c. Podle návodu během nastavení vytvoříte pro svůj redakční systém databázi, zadáte údaje k ní do připravených políček a po nastavení v administraci můžete začít web plnit obsahem.

Poslední hosting, o kterém se jmenovitě zmíním, je Wedos. Jde o placený webhosting, který velkou rychlostí roste a nabírá nové klienty, protože nabízí velmi dobré služby za velmi málo peněz.

Váš vlastní hosting i doménou vyjdou u Wedosu asi na 350 Kč ročně.

V případě neziskovek a dobročinných organizací je možné vyjednat si hosting a doménu druhé úrovně (.cz / .org) zdarma.

Pokud je toto váš případ a jste schopni si redakční systém nahrát sami (což s návody ve znalostní bázi Wedosu určitě zvládnete), tak je Wedos jasná volba.

Bohužel tu není možnost nainstalovat redakční systém přímo z administrace jako v případě Endory, takže ho budete muset nahrát ručně.

Co by (ne)měl a obsahovat váš web

Pokud vytváříte novou stránku pro svoji organizaci, nemá smysl nad věcí moc přemýšlet. Místo

toho se inspirujte u těch, kteří už mají zavedené a úspěšné weby a dělejte věci jako oni.

Každý web by ale měl mít úvodní stránku, která se zobrazí návštěvníkovi po zadání prosté adresy vaší stránky. Často takové stránky obsahují novinky, krátké info o společnosti a samozřejmě navigační panel, případně doplňkové prvky, jako jsou ankety, obrázky nebo shoutboard. Dále je třeba mít stránku s kontaktními údaji. Tam dejte minimálně e-mail, užitečné je telefonní číslo, umístění budov na mapě a další. Dále můžete přidat fotogalerii nebo fórum. Oboje přidávejte pouze pokud máte co dát do nich. Nezaplňená fotogalerie a prázdné fórum působí na návštěvníky negativně. Ne každý, kdo přijde na váš web ví, kam se to vlastně dostal, ne každý je předem seznámený s činností vaší společnosti. Proto je potřeba stránka obvykle zvaná „O nás“ či podobně, kde vysvětlíte (krátce či dlouze) obor vaší činnosti a vše důležité, co by se měli návštěvníci o vás dozvědět

Propojení se sociálními sítěmi

Abyste pomohli svému webu dostat se „na světlo“, stačí vám teoreticky dobrý obsah. Nicméně i tento obsah musí nejprve potenciální návštěvníci najít. V tom nám pomáhají sociální sítě, které výrazně pozvedají váš web ve výsledcích vyhledávání. A pozice ve vyhledávačích je důležitá – je dokázáno, že nejméně tři čtvrtiny hledajících skončí na první stránce. Takže pokud je váš web nový, potřebujete ho „nakopnout“. Vytvořte si tedy facebookovou stránku v odpovídající kategorii a do informací zadejte svoji webovou adresu.

Dále je dobré přidat na svůj web tlačítla *Google +1*. K tomu nám poslouží *Google plus button generator*. Tam podle návodu získáte zdrojový html kód a vložte na požadovaná místa (ideálně na každou stránku jeden). Pokud máte blog, zkuste se nejprve podívat, jestli vám jeho poskytovatel nenabízí usnadnění integrace vašeho webu do sociálních sítí sám. Pokud ne, přesvědčte se, jestli vás nenechá editovat přímo html kód stránky. Pokud ani to nelze, máte smůlu.

Dalším užitečným nástrojem jsou Google Webmaster Tools (vygooglete). Tato služba vám poskytuje cenné informace o vašem webu – například jak často a odkud k němu přistupují návštěvníci. Webmaster Tools vám dají mnoho užitečných tipů, co na webu (formálně) vylepšit. Navíc umožňuje nahlédnout do fungování google bota, který vaše stránky skenuje a ukládá jejich obsah do indexu vyhledávání.

Slovník

webhosting – služba, kterou poskytuje vlastník serveru, spočívá v tom, že vám poskytne prostor pro umístění vašeho webu

freehosting – hosting, který své služby poskytuje zdarma, ale zpravidla v nižší kvalitě, než placené

doména – Adresa webu, kaskádovitě se nabalující (v doméně *web.webzdarma.cz* je *.cz* 1. úroveň, *webzdarma* je 2. úroveň a *web* je třetí úroveň. Dohromady tedy tvoří doménu třetí úrovně. V podstatě jde jen o „líbivost“ adresy. Domény druhé úrovně vypadají lépe, než domény nižších úrovní.

blog – webhosting, který zahrnuje vlastní rozhraní, které umožňuje tvorbu webu bez znalosti programování

redakční systém – předpřipravený balík, trochu podobný blogu, kdy máte k dispozici nástroje pro tvorbu webu bez nutnosti znalosti programování webových technologií

html – značkovací jazyk, který je páteří tvorby webových stránek

FB – zkratka od Facebook